

YEHOVA ŞAHİTLERİNİN KUTSAL KİTAP ANLAYIŞI

Dr. Hakkı Ş. YASDIMAN

THE JEHOVA'S WITNESSES' UNDERSTANDING OF THE HOLY BOOK

In this essay, we have tried to examine the Jehova's Witnesses' understanding of the Holy Book. In this respect, we have reached the following conclusions:

The Holy Scriptures, the inspired Word of Jehovah, acknowledged as the greatest book of all times because of its antiquity, its total circulation, the number of languages into which it has been translated, its surpassing greatness, and its overwhelming importance to all mankind. Independent of all other books, it imitates no other. It stands on its own merits, giving credit to its unique Author.

As an accurate historical work and one that penetrates the past to great depths, the Bible far surpasses all other books.

Anahtar Kelimeler:

Hakikat

Ruhîl Kudûs

Masoretik

Triniy/Üçlük

Peygamberlik

Boş Hile

Din konusu tarih boyunca en fazla konuşulan ve tartışılan konular arasında yer almıştır. Günümüzde de din ile ilgili spekülasyonlar bütün hızıyla devam etmektedir. Ayrıca, son zamanlarda gelişen olaylar, önümüzdeki yıllarda üzerinde en fazla durulacak konular arasında yine dinin de bulunacağını sinyallerini vermektedir.

İnsanların, değişik nedenlerle, sürekli meşgul olmak durumunda kaldıkları dinin tarih boyunca geçirdiği evrelere gözetildiğinde bir husus hemen dikkati çekmektedir. O da; yeni ortaya çıkan dinlerin daha evvelkilerin yetersizliği iddiasıyla gündeme gelmiş olmalarıdır. Aynı şekilde,

bir dinin içerisindeki yeni yorumlar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan bölünmelerde de benzer düşüncelerin ileri sürüldüğü görülmektedir.

Kendilerine Yehova'nın Şahitleri ismini veren ve asrımızda ortaya çıkan teşkilat da aynı iddialarla faaliyetlerine başlamıştır¹. *Bu yeni görüşün sahipleri insanlığa alternatif bir anlayış getirdiklerini, bilinen dinlerden daha farklı ve daha gerçekçi olduklarını söylemektedirler*². Buna karşılık, bugün dünyanın pek çok ülkesinde, bu hareketle ilgili değişik değerlendirmeler yapılmakta, endişeler dile getirilmektedir. Ülkemizde de aynı doğrultuda bir yaklaşımın sergilendiğine şahit olmaktayız. Tartışmalar, yorumlar bir tarafa, Yehova'nın Şahitlerinin günümüz Türkiye'sinde yeterince tanındığını söylememiz mümkün değildir. Her ne kadar ülkemizde Türkçe yazılmış eserler bulunsa da³, özellikle, *bu hareketin "temel öğretileri" konusunda yeni yapılacak araştırmalara ihtiyaç vardır*⁴. Bunun

¹ Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı [bundan sonra Yehova'nın Şahitleri Teşkilatı "YŞT" şeklinde gösterilecektir] 16 Şubat 1852 Allegheny doğumlu olan Charles Taze Russell tarafından tesis edilmiştir. Russell 1870-1875 yılları arasında Mukaddes Kitap tetkikleri yapmak üzere bir grup kurmuş ve daha sonra bu çalışmalar 1931'de resmen "Yehova'nın Şahitleri" ismini alan cemiyetin gözetiminde devam etmiştir (Yehova'nın Şahitlerinin geniş tarihçesi için bkz. Ünal, Semih Turgay-Akdamar, Anibal, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri*, İstanbul, 1983, ss.50-87; Tümer, Günay, *Yeni Dökümanların Işığında Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 1987, ss.23-35; Tanyu, Hikmet, *Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980, ss.30-118; "Jehovah's Witnesses", *The Encyclopedia of Religions*, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987, C. VII, ss.564-565) Ülkemizde bu hareket ilk defa 1931'de Yunan Emmanuel Pasavantis ve hanımının "Türkiye'de görevlendirilmeleri"nden sonra görülmüştür (Türkiye'deki Şahitlerin tarihi için bkz. Erbarıştıran, Tufan, *Yehovanın Şahitleri: Kim Bunlar? Ne İstiyorlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss.27-28; Ünal-Akdamar, *a.g.e.*, ss.116-137).

² Bkz. Erbarıştıran, *a.g.e.*, s.5.

³ Birinci dipnotta zikredilen eserlerin yanısıra, Türkçe olarak kaleme alınmış araştırmalara örnek olmak üzere, ayrıca bkz. Atay, Hüseyin-Aydın, Ali Arslan, *Yehova Şahitlerinin İç Yüzü*, Ankara, 1973; Tümer, Günay, "Türk Ceza Kanunu Karşısında Yehova Şahitleri", *Diyanet Dergisi*, Diyanet İşleri Başkanlığı, XVI, S.3, Ankara, 1977, ss.177-182; Tümer, Günay, "Yehova Şahitleri'nin Mahiyeti ve Ülkemizde Mer'i Hukuk Karşısında Durumu", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1983, C.XXVI, ss.491-548; Tümer, Günay, "Yehova Şahitleri Hareketi ve Bir Din Olup Olmadığı", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1985, C.XXVII, ss.221-263.

⁴ Birinci ve ikinci dipnotlarda adı geçen araştırmalarda YŞT'nin mahiyeti, bir din olup olmadıkları, tarihçeleri, başkanları, inanç esasları, ülkemizdeki ve yurt dışındaki faaliyetleri, ülkemiz kanunları karşısındaki konumları gibi konular üzerinde

en önemli nedeni, gerek Türkçe ve gerekse değişik dillerdeki literatürün hızla artması ve *bazen de bu yeni literatürde, günün şartlarına göre oluşan farklı yorumların yer almasıdır*⁵.

Araştırmalarımız boyunca yaptığımız tesbitlere göre, YŞT'nin "temel öğretileri" ana hatlarıyla kırk dört başlık altında toplanmıştır⁶. Bizim

durulmuştur. Fakat, Türkçe olarak yazılmış bu eserlerde temel öğretiler ayrıntılı olarak ele alınmamış, sadece genel hatlarıyla zikredilmiştir. Ayrıca, bu eserlerin yazılmasından sonra örneğin Tanyu'nunkinden 21; Ünal-Akdamar'ınkinden 18; Tümer'inkinden de 14 sene geçmiştir. Bu arada hızla faaliyet alanlarını genişleten YŞT'nin yeni eserleri de yayımlanmıştır Biz bu araştırmada -eski yayınların yanı sıra- özellikle son dönem eserlerdeki yorumları/anlayışları okuyucuya aktarmak istedik.

⁵ Biz zikredilen bu ihtiyaca cevap verebilmek düşüncesiyle araştırmalarımıza başladık. Çalışmalarımız sırasında, YŞT'nin ülkemizde bugüne kadar yayınladığı Türkçe kitap, dergi ve broşürlerden oluşan literatürü taradık. Ayrıca, yine, YŞT'nin İngilizce olarak neşrettiği eserlerden ulaşabildiklerimizi inceledik. Böylece, bu teşkilatın inanç esaslarını okuyucuya, bizzat kendi kaynaklarından tesbit ederek sunmayı amaçladık İlave olarak, bu teşkilat hakkında hem tenkit mahiyetinde yazılmış, hem de tanımlayıcı mahiyette kaleme alınmış bir çok eseri ve ansiklopedik bilgiyi gözden geçirdik. Ayrıca internet imkanından da yararlandık. YŞT'nin yayınladığı literatürü incelemelerimiz sırasında bazen muğlak bulduğumuz konuları -gerek ülkemizdeki araştırmalarımız sırasında ve gerekse yurt dışında bulunduğumuz dönemlerde- bizzat şahitlerin kendileri ile yüzyüze görüşerek daha iyi kavramaya çalıştık. Bütün bu çabalarımızla okuyucuyu daha doğru bilgilendirme gayreti içinde olduk.

⁶ YŞT'nin kırk dört başlık altında toplanan "temel öğretileri"nin ilk ikisi Kutsal Yazıları konu edinmiştir. Üçüncüsü, Tanrı Yehova; dört-onuncu başlıklar altında İsa Mesih'in mahiyeti, insan öncesi hayatı, doğumu, yeryüzündeki yaşamı, ölümü, dirilişi ve şu andaki yaşamı ile ilgili düşünceler bildirilmiştir. Takip eden başlıklar altında ise, Gökteki Tanrısal krallık; yeryüzünün geleceği; Armegeidon Savaşı; insanları gelecekte neyin beklediği; son günlerde yaşanıldığı; insanın ölme nedeni; ruhun ölümle yok olduğu; Cehennem'in bulunmayışı; kaderin olmayışı; ölümden kurtulmanın yegane çaresinin yeniden diriltilmekten geçtiği; Adem'den miras alınan günahın sona ereceği; 144.000 kişinin Mesih'le göğe gideceği; Yahudilerin Tanrı önünde bir ayrıcalıklarının bulunmadığı; İsa'nın cemaati kendi üzerine bina ettiği; duanın İsa vasıtasıyla yapılması gerektiği; suretlerin-resimlerin reddedilmesinin zorunluluğu; ispiirtizma-ruhçuluk-büyücülük-falcılığın mekruh addedilen cincilikten sayıldığı; şeytanın dünyanın görünmez yöneticisi olduğu; dinlerarası faaliyetlere iştirak edilemeyeceği; dünyanın değil Tanrı'nın kanununa uyulması lazım geldiği; dünyadan uzaklaşmanın gerekliliği, bedene kan alınmaması, bildirilen ahlak standardına uygun yaşanılması, Sebt gününün kaldırıldığı, dinsel rütbelerin bulunmadığı, insanın tekamül etmeyip, yaratıldığı, İsa'nın hizmette bir metot bıraktığı; Vakfin vaftizle sembolize edildiği, Yehovanın Şahitlerinin hakikati tüm insanlara bildirmekle yükümlü oldukları gibi hususlar ele alınmıştır. Bu öğretilerin tamamını birarada görmek için bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere*

araştırmamız sadece ilk iki başlık altında verilen öğretilerin tahliliyle sınırlıdır. Bu öğretilerin ikisi de, kutsal metin olarak kabullenip, kullanılan Kutsal Yazıları konu edinmiştir. YŞT'nin Kutsal Metni ise, bugün Türkiye'de Kitabı Mukaddes olarak bilinen ve Hıristiyan dünyasının da kullandığı kitaptır⁷. Aşağıda bu kitap hakkında söylenenler iki başlık altında, yani temel öğretilerdeki sıraya göre incelenecektir.

1. Mukaddes Kitap Tanrı'nın sözüdür ve Hakikattir⁸.

Yehova Şahitlerinin görüşlerini yansıtan yayınlarda, İsa Mesih'in, konuşmalarında sürekli olarak alıntı yaptığı ve atıfta bulunduğu İbranca Mukaddes yazılar hakkında, bizzat kendisinin, "hakikat" tanımlamasında bulunduğu ifade edilmektedir. Ayrıca, bu yayınlarda İsa peygamberin şakirtlerine va'zettiği ve öğrettiği şeyler de Tanrı'nın Sözü olarak değerlendirilmekte ve böylece "hakikat" kapsamı içine dahil edilmektedir. Dolayısıyla, onun şakirtlerinin yazdıkları Yunanca kayıtlar da "hakikat"ın

İnanırlar?, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000, s.13; Tümer, a.g.e., EK II, ss.191-193; Ünal-Akdamar, a.g.e., ss.99-100; Erbarıştıran, a.g.e., ss.74-76.

⁷ Bu kitap, 39'u Eski Ahid'de 27'si de Yeni Ahid'de olmak üzere 66 küçük kitaptan oluşmaktadır. Mukaddes Kitap'taki metinlerin sıralanışları, birbirlerinin devamı olmaları vb. konularda geniş tarihi bilgi için bkz. "İyi Haberle Dolu Kitabın Yazılışı", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Nisan 1996, ss.10-13; "Mukaddes Kitap Nedir?", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Nisan 1997, ss.21-27.

⁸ Şahitler bu öğretiye esas olarak şu ayeti kullanmaktadırlar: "Onları hakikatte takdis eyle (Resullerin İşleri, 15:9; Efesoslulara, 5:26; I.Timeteosa, 5:23; II.Timeteosa, 2:13; I.Petrus, 1:22); *Senin sözün* (Filipililere, 2:16) *hakikattir* (Mezmurlar, 12:6; 119:151; 119:160; Yeşu, 1:18)". **Yuhanna, 17:17**. Biz Yehova'nın Şahitlerinin öğretilerini temellendirdikleri ayetlerin daha iyi anlaşılabilmesi için bizzat kendi teşkilatlarının - bazı ayetlere farklı anlam vererek- Mukaddes Kitap'a yaptığı tercümeyle esas aldık ve bu tercümedeki ayetlerin ilişkilendirildiği diğer ayetlerin geçtikleri yerleri de hazırladıkları "İndeks"i kullanmak suretiyle teker teker tesbit ettik. Böylece, okuyucu sadece öğretiye esas teşkil eden ayeti değil, ama aynı zamanda ilgili ayetin içerisinde geçen kavram ve görüşlerin açıklaması olan diğer ayetleri de beraberce görme imkanına kavuşacaktır. Biz bu işlemi yaparken öğretiye esas olan ayeti italik olarak kaydettik. İlinti kurulan ayetlerin geçtikleri yerleri ise parentez içerisine alarak gösterdik. Ayetin sonunda da koyu harflerle asıl ayetin geçtiği yeri belirttik. Bütün bu çalışmalar sırasında kullandığımız metin; Watch Tower Bible and Tract Society tarafından 1984 yılında yeniden gözden geçirilerek Pennsylvania'da basılan -asıl metne en yakın tercüme olarak iddia edilen- *New World Translation of the Holly Scriptures* olmuştur.

içinde yer almaktadır⁹. Bu anlayışa göre İbranca metinler ve Yunanca tutulmuş kayıtlar, bir diğer ifade ile Mukaddes Kitab'ın tamamı (yani Eski Ahid ve Yeni Ahid) "hakikat"i oluşturmaktadır.

YŞT Mukaddes Kitab'ın "hakikat" olduğunu bazı delillerle açıklamaya çalışmaktadır. Bunlardan birisi onun kaydedilmesi ile ilgilidir. Bu konudaki iddialara göre; *krallar, çobanlar, balıkçılar, devlet memurları, kahinler, bir general ve bir doktordan oluşan 40 kişi Mukaddes Kitab'ın asırlar boyu süren yazılma sürecinde faaliyet göstermiştir*¹⁰. Ayrıca, *Bu 40 yazarın hepsi de ısrarla kendilerinin değil, ama Tanrı'nın fikirlerini yazdıklarını söylemiştir*. Mukaddes Kitab'taki "RABBİN Ruhu benim vasıtamla söyledi ve O'nun sözü benim diliminin üzerinde idi."¹¹ gibi cümleler bu gerçeği dile getirmektedir. Yine, Pavlus'un İncil vaizi bir arkadaşına yazdığı mektuptaki "Her [mukaddes] Yazı Tanrı tarafından ilham edilmiştir ve öğretmek, tedip etmek, doğrultmak, adalette disiplin etmek için faydalıdır, şöyle ki: Tanrı adamı her iyi iş için tam ehliyetli, tamamen donanmış olsun."¹² sözleri Mukaddes Kitap ayetlerinin Tanrı tarafından yazdırıldığını açıkça ortaya koymaktadır¹³.

⁹ Bkz. "Kutsal Din Kitaplarının Hangisi Hakikattir?", *Tanrı Yalan Söyleyemez*, Naşir, B. Çetintürk, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972, s.39.

¹⁰ YŞT, "Bu kadar farklı gruba mensup insan tarafından yazılmış olmasına rağmen, ortaya çıkan eserin başından sonuna kadar uyum içerisinde olması onun Tanrı tarafından yönlendirilmiş insanlar tarafından yazılan 'Allah'ın Sözü' (I. Selaniklilere, 2:13) olduğunu göstermektedir." demektedir. Bkz. "The Book Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1995, s.19. Yine, YŞT, Mukaddes Kitab'ın yazılımasının Mısır'ın egemen bir güç olduğu dönemde (MÖ 1513) başlayıp, Roma'nın dünya kudreti olduğu bir zamanda sona ermesine (MS 98) ve kayda geçirme işleminin 16 asır gibi uzun bir süre devam etmesi gerçeğine karşın metinler arasında uyum bulunmasını fevkalade önemli bir olay olarak değerlendirmektedir. Bu konuda bkz. "Evidence of the Bible's Authenticity", *Mankind's Search for God*, 14. Bölüm, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1990, s.340. Ayrıca, bu konuda geniş bilgi için bkz. *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, Yehova'nın Şahitlerinin İncanı yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997, ss.6-7.

¹¹ II. Samuel, 23:2; İşaya, 22:15.

¹² II. Timoteosa, 3:16-17.

¹³ Bütün bu yorumlar için bkz. "Mukaddes Kitap Neden Okunmalıdır?", *Mukaddes Kitap İnsanı mı Yoksa Tanrının mı Sözü?*, Yehova'nın İncanı Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Mart 1997, s.10.

Mukaddes Kitab'ın asırlar boyu süren yazılım faaliyetinde kırk katibin rol almasının zihinlerde bir takım soru işaretleri oluşturabileceğini de göz önünde bulunduran YŞT şunları söylemektedir: "Bir kimse Kutsal Kitab'ı kırk kişi yazdığı halde nasıl oluyor da bu kitabın Tanrı'nın sözü olduğunu iddia ediyorsunuz?" şeklinde akla gelebilecek bir soruya şöyle cevap verebiliriz: Mukaddes Kitab'ın yazılması aslında Tanrı'nın Ruhülküdüs vasıtasıyla On Emri bizzat tablet üzerine yazmasından farklı değildir. Çünkü, Tanrı "...peygamberlik asla insanın iradesiyle gelmemiştir, fakat insanlar Ruhülküdüs tarafından sevkolanarak Allah'tan söylediler"¹⁴ ayetinde bildirdiği kendi *Kutsal Ruh'u ile gökleri, yeri ve yaşayan herşeyi yarattığı gibi onu doğrudan doğruya Mukaddes Kitab'ın yazılışında da kullanmıştır*¹⁵". YŞT, bu ifadenin yorumunu ise, sekreter ve patron ilişkisinden verilen şu örnek ile yapmaya çalışmaktadır: "Patron sekreterini mektuplarını yazdırmak için kullanmaktadır. Her ne kadar sekreter mektupları yazıyor olsa da, bu mektuplar kendisine ait değil, aksine patronunun düşüncelerinden oluşmaktadır. Aynı şekilde insanlar tarafından kaleme alınan Mukaddes Kitap da onlara ait değildir. Mukaddes Kitab'ın bir tek Yazarı vardır, o da Allah'tır. İnsanlar ise bu işte sadece kullanılmışlardır"¹⁶". Bütün bu sözlerden ortaya çıkan sonuç şudur: Kutsal Kitap görünüşte insanlar tarafından yazılmasına rağmen, hakikatte metin yazarları Allah'ın sözlerinin insanlara ulaşmasında araç olmaktan öte bir fonksiyona sahip değillerdir. Dolayısıyla, konuşan ve yazan aslında Allah'tır. Bu nedenle de, Mukaddes Kitap Allah'ın Sözü'nden başka bir şey değildir.

*Mukaddes Kitab'ın "hakikat" olduğuna dair ileri sürülen bir başka delil ise onun bozulmadan günümüze kadar gelmiş olmasıdır*¹⁷. YŞT, Kutsal Yazıların bugüne kadar ulaşmasının fevkalade önemli bir olay olduğunu vurgularken, dikkatleri Yahudilerin hareketli tarihine çeker ve bu konuda özetle şunları söyler: Üç bin yılı aşkın bir süre önce Mukaddes Kitap

¹⁴ II. Petrus, 1:21.

¹⁵ Bkz. "Is the Bible Really from God", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1982, s.48.

¹⁶ *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, ss.48-49. Bu konuda ayrıca bkz. "Tanrı'nın Sözü'nü Sımsıkı Tutmak", *Tapınma Birliği*, Yehova'nın İnançını Yansıtan Yayınlar, Yayınlayan, Mete Süer, Kule Kitapları, İstanbul, 1995, ss.20-21.

¹⁷ Bkz. "Mukaddes Kitap Metni Yaratıcı'dan Gelen Güvenilir Rehberlik mi?". *Yaratıcı'nın Rehberliği: Cemete Götitiren Yol*, Kule Kitapları, İstanbul, Şubat, 1999, ss.29-31.

yazılmaya başlandığı sıralarda, İsrail Ortadoğu'da birçok ulusun arasında yaşayan küçük bir kavimdi. O dönemde dinsel yazılara sahip olan sadece İsraililer değildi. Diğer uluslar da dinlerini ve ulusal değerlerini yansıtan bazı eserler yazmışlardı. Ne var ki, Ortadoğuda yazılan bütün eserler aynı akibete uğramışlar, unutulmuşlar ve hatta yazıldıkları diller bile yok olmuştu. Ancak, son yıllarda arkeologlar ve dil bilginleri bu dillerin bir zamanlar var olduklarını öğrenmişler ve onları çözebilmişlerdir. Oysa, İbranca yazılmış Kutsal Yazılar günümüze kadar ulaşmıştır¹⁸. Ama, bu hiç de kolay olmamıştır. Çünkü, Mukaddes Kitab'ın Eski Ahid bölümünü yazan Yahudiler üstünlük kurmak amacıyla birbirleriyle çatışan güçlü devletler arasında güvensizlik içerisinde yaşamışlardır. Onlar dönem dönem Filistîler, Moabîler, Ammon Oğulları ve Edomlular gibi uluslara karşı ayrı ayrı yaşam mücadelesi vermek zorunda kalmışlardır. İbranilerin iki krallığa bölündüğü dönemde, Asur İmparatorluğu İsrail'in Kuzey Krallığını ortadan kaldırmış, Babilliler ise, Güney Krallığını yıkmış ve orada yaşayanları sürgüne götürmüştür. Ancak, yetmiş yıl sonra hayatta kalabilenler sürgünden dönebilmiştir. Daha sonraki tarihlerde de İsraililere karşı soykırım eylemleri görülmüştür. Örneğin Musa peygamber zamanında Firavun bütün Yahudi çocuklarının öldürülmelerini emretmiştir¹⁹. Çok sonra Yahudiler, Perslerin yönetimi altına girdiklerinde, düşmanları komplo kurarak onları bütünüyle ortadan kaldırmayı amaçlayan bir yasa çıkartmışlardır²⁰. Daha sonra, Yahudiler, Suriye'nin boyunduruğu altına girdiklerinde, Kral IV. Antiochus onları Yunan törelerini tutmaya ve Yunan tanrılarına tapınmaya zorlayarak, Helenleştirmeye çalışmıştır. Bütün bu faaliyetlere rağmen kendilerini yok etmeye çalışan uluslar birer birer tarih sahnesinden kaybolurken, Yahudiler yok olacakları ya da başka uluslara karışıp kaybolacakları yerde, hayatta

¹⁸ YŞT, bir zamanlar yaşayıp ta tarihten silinen ulusları ve kültürleri anlatırken şu örnekleri vermektedir: "Mezopotamya'da, Akadların Gilgamiş Destanı ile Ugaritçe (Bugünkü Suriye'nin kuzeyinde bulunan bölgede bir zamanlar konuşulan dil) yazılan Ras Şamra destanı; o çağın zengin edebiyatı arasında Mısır dilinde yazılan İpuver'in Uyarıları, Nefer-rohu'nun Peygamberliği, Sümer dilinde değişik ilâhlara söylenen ilâhiler ve Akadca yazılan peygamberlikler bunların arasındadır". Bu konuda verilen bilgiler için bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, s.13.

¹⁹ Mısır Kralının bu konudaki emrini görmek için bkz. Çıkış, 1:15-22.

²⁰ Kral Aheşveroş'un yanında büyüttüğü Haman ile Yahudilerin tamamının ortadan kaldırılmasına yönelik yaptığı planlar, konuşmalar ve çıkarılan emir için bkz. Ester, 3:1-15.

kalmışlar ve Mukaddes Kitab'ın İbranca Kutsal Yazıları da onlarla birlikte varlığını sürdürmüştür²¹.

Kısaca verdiğimiz bu bilgileri kaydeden ve düşünülmesini isteyen YŞT, İbranca kaydedilmiş Kutsal Yazıların günümüze ulaşmasının hiç te kolay olmadığını, aksine çok büyük fedakarlıklarla, sıkıntılarla ancak bunun gerçekleştiğine dikkatleri çeker. YŞT'na göre, zikredilen bütün bu çile ve üzüntü dolu yıllarda metinlerin kaybolmamış olması sadece Allah'ın yardımı ile mümkün olmuştur. Bununla birlikte, Yahudilerin hem bu hareketli ve trajik yaşam şartları, hem de yazım sırasında kullanılan malzemelerin dayanıksızlığı gibi nedenlerle, Kutsal Yazıların asıl yazmaları uzun süre önce kaybolmuştur²². Aslında, yazmaların asıllarının kaybolması fazla önemli değildir. Çünkü, orijinal metinlerin pek çok sureti çıkarılmış olduğundan, ihtiva ettikleri mesaj zaten bu nüshalarda muhafaza edilmiştir²³.

Öte yandan, YŞT geride kalan nüshaların asırlarca muhafaza edildiğinin delillerini Mukaddes Kitab'tan çıkartmanın mümkün olduğunu iddia etmekte ve şunları söylemektedir: "İbranilerin Kutsal Yazıların el yazısı nüshalarını Ahit sandığı ile birlikte secde yerlerinde muhafaza etikleri Eski Ahid'deki bilgiler arasındadır.²⁴" "Rivayetlere göre, ilk Mâbet Babilliler tarafından MÖ 607'de tahrip edildiğinde el yazması nüshalar bu tahripten kurtarılmıştır. Bunu, Daniel'in esaretteyken halkına okuduğu metinlerle ilgili haberlerden anlıyoruz.²⁵" YŞT daha sonra, esaretten dönüşte Ezra'nın kavmine Şeriat'ı okuduğunu ve dolayısıyla Mukaddes Kitab'ta kayıtlı olan bu malûmatın, sözkonusu tehlikeli dönem boyunca Kutsal Yazıların muhafaza edilmiş olduğunu gösterdiğini ileri sürmektedir²⁶. Ayrıca, Nehemya ve Malaki kitapları hariç olmak üzere, İbranca yazıların Ezra tarafından derlenip kati şeklini aldığını belirtmektedir. Ezra tarafından

²¹ Özetini verdiğimiz bu bilgiler için bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitab İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.14-16.

²² "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitab İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.17.

²³ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962, s.46 (Bu kitap Amerika'da 1946'da basılmıştır. Türkçesi de yine Amerika'da 1962'de 51 dilde yayımlanan nüshalar arasında çıkmış ve ülkemize gönderilmiştir).

²⁴ Bu konuda bkz. Tesniye, 31:26; II. Krallar, 22:8.

²⁵ Bkz. Daniel, 9:2.

²⁶ Kutsal Yazıların muhafaza edilmesiyle ilgili olarak ayrıca bkz. Nehemya, 8:1-3.

son şekli verilen metinden de, daha sonra pek çok nüshanın çoğaltıldığını²⁷, bütün bu faaliyetlerin sonunda da, bugün “Masoretik” adı verilen metnin meydana getirildiğini ifade etmektedir. YŞT’na göre, İbranca Yazıların bugünkü suretleri ve tercümeleri de bu metne istinat etmektedir. Masoretik metnin en eski tarihli sureti ise, MS 916 yılına ait olup, *Kodeks Babilonikus Petropolitanus* adını taşımaktadır²⁸. YŞT, 1947-1955 yılları arasında Ürdün’de yapılan kazılarda elde edilen ve “Ölü Deniz El Yazmaları” olarak bilinen metinlerle ilgili olarak verdiği bilgilerde, *Kodeks Babilonikus Petropolitanus* ile yeni ortaya çıkarılan yazılar arasında bir karşılaştırma yapar ve şöyle der: “Ürdünde elde edilen metinler İbranca yazılmış ve MÖ 200 ile MÖ 100. yıllara ait Eski Ahid kopyalarını ihtiva etmektedir. Bu metinlerden bir tanesi de İşaya metnidir. Bu metin bulununcaya kadar en eski İbranca İşaya metni MS 1000 yıllarına aitti. Bu iki metin arasında yapılan karşılaştırmalarda fazla fark bulunmaması gerçekte Kutsal Kitab’ın çok az değişiklikle günümüze geldiğinin en büyük delilidir.”²⁹

²⁷ “Hakiki Metnin Nakli”. *Allah Hak Olsun*, s.47. YŞT nüshaların çoğaltılmasıyla ilgili olarak şunları söylemektedir: “Nüshaların çoğaltılması sırasında profesyonel İbranî yazıcıları son derece dikkat eder, bu arada sadece kelimeleri değil, harfleri dahi sayarlardı. Bir tek kelime bile ezberden yazmak, ağır bir günah olarak telâkki edilirdi. Mesih zamanında ve ondan önce *yazıcılar* veya *soferim* adı verilen bu insanlar, hata yapmaktan kaçındıkları halde, “Yehova” yerine “Allah” veya “Rab” koymak gibi metne ait bazı değişiklikler yapmaktan çekinmemişlerdi. Fakat bunlardan sonra gelip “Masoretik” adı verilen ihtisas sahibi Yahudi bilginleri, el yazılarının nüshalarını çıkarırken pek büyük bir ihtimam ve sadakat göstererek, katiyyen değişiklik yapmazlar, bilâkis daha önce *soferim* tarafından yapılmış değişikliklere nazarı dikkati celbedecek notlar ilâve ederlerdi.” Bkz. “Hakiki Metnin Nakli”, *Allah Hak Olsun*, s.47. Ayrıca bkz. “Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?”, *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s.7.

²⁸ Bu konular için bkz. “Hakiki Metnin Nakli”, *Allah Hak Olsun*, s.49. Ayrıca bkz. “Is the Bible Really from God?”, *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.52.

²⁹ “Is the Bible Really from God?”, *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.52. YŞT nüshaların çoğaltılması sırasında bazı hataların yapılmış olmasını da kabul eder ve “Şüphesiz, gösterilen azami dikkate rağmen kopya hataları zuhur etmemiş değildir. Fakat, metnin mânası bakımından, bunların hiç bir ehemmiyeti yoktur.” yorumunu yapar. (“Hakiki Metnin Nakli”, *Allah Hak Olsun*, s.49); “Yazıcılar hatasız değillerdi.” (“Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?”, *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s.7); “...Metin üzerinde çalışan bilginler, karşılaştırmalı bir analizi mümkün kılan gerçekten binlerce sayıda Mukaddes Kitap elyazmasının artık elde olması sayesinde hataları ayıklayabiliyor, orijinal metni saptayabiliyor ve gerekli düzeltmeler için kayıtlar tutabiliyor.” (“Kitap Varlığını Nasıl Sürdürdü?”, *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s.9).

YŞT Mukaddes Kitab'ın birinci bölümünü oluşturan Eski Ahid'in İbranca Yazılarının çok zor şartlar altında günümüze gelebildiğini belirttikten sonra, ikinci bölümü oluşturan Yeni Ahid'in de benzer sıkıntılar ve güçlüklerle karşılaştığını söyler. Bu konuda anlatılanlar ise özetle şöyledir: "Yeni Ahid'in yazarları da zulüm gören bir gruptu. Liderleri İsa adı bir suçlu gibi öldürüldü. Onun ölümünden sonra, Filistin'deki Yahudi otoriteler, onları sindirmeye çalıştılar. Hıristiyanlık başka ülkelerde yayıldığında, Yahudiler onların misyonerlik faaliyetlerini engellemeye uğraşp, peşlerini bırakmadılar³⁰. Neron'un zamanında Roma otoritelerinin başlangıçtaki hoşgörülü tutumu değişti. Tacitus, İsa'nın takipçilerine yaptığı işkencelerle övündü. Onun zamanından itibaren İsa'nın takipçisi olmak büyük bir suç kabul edildi. MS 303'te İmparator Diocletian, doğrudan doğruya Mukaddes Kitab'a karşı harekete geçti. Hıristiyanlığı yok etme çabasıyla bütün Mukaddes Kitapların yakılmasını emretti. İşte bütün bu faaliyetler arasında Mukaddes Kitap yine de varlığını sürdürdü.³¹"

YŞT yaşanan zorluklara karşın, Mukaddes Kitab'ın "İbranca" yazılarının muhafaza edilmesinde gösterilen hassasiyetin aynen "Yunanca" yazılar için de ortaya konduğunu ve bu metinlerden de pek çok nüshanın çoğaltıldığını iddia etmektedir. Bu iddialara göre, bugün Yunanca yazılmış yazıların 4.000'e yakın el yazması nüshası mevcuttur³². Yine, günümüze kadar elde edilmiş bulunan en eski İşaya tomarı, nasıl İbranca yazıların Masoretik metninin doğruluğuna karşı beslenen itimadı teyit etmişse, Yunanca yazıların MS ikinci ve üçüncü asırlarda yazılmış papirüs el yazısı nüshalarının yeni keşifleri de Mukaddes Kitab'ın bu kısmının doğru olduğunu şüphe götürmez bir şekilde isbat etmiştir³³. YŞT bu iddiaların arkasından şöyle demektedir: "Bugün elimizde İbranca kutsal yazıların

³⁰ Bu konuda Yeni Ahid'de olayların gelişimiyle ilgili bilgiler bulunmaktadır. Örneğin bkz. Resullerin İşleri, 5:27-28; 7:58-60, 11:19-21; 13:45; 14:19; 18:5-6.

³¹ Bu konular için bkz. "Mukaddes Kitab'ın Varlığını Sürdürme Mücadelesi", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.14-17. Bu bölümde Mukaddes Kitap nüshalarının ortadan kaldırılmasıyla ilgili yapılmış baskı ve yoketme faaliyetleriyle ilgili geniş tarihi bilgi bulunmaktadır.

³² "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s.49. Ayrıca bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.52. Yine iddialara göre, günümüzde Yeni Ahid'in 8.000 Lâtince, 1.000 kadar da başka dillerde yazılmış nüshası bulunmaktadır. Bkz. "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s.49.

³³ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, s.49. Ayrıca bkz. "Is the Bible Really from God?", *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.52-53.

tümünü içeren 6.000 kadar, İncil'in de 13.000'den fazla el yazması bulunmaktadır. Bütün bu yazıların incelenmesi Kutsal Metnin bozulmadan günümüze kadar geldiğini göstermektedir.³⁴ YŞT bütün bu zikredilen rakamlarla ve *Kitabı Mukaddes'in bugüne kadar ulaşılabilen nüshaları ile ilgili verilen bilgilerle metinlerin asliyetini koruduğuna dair deliller elde edildiğini ve eldeki mevcut haliyle Kutsal Kitab'ın Tanrı'nın Sözü olduğunu ileri sürmektedir*³⁵.

*Her ne kadar, YŞT bir taraftan Kutsal Yazıların değişmediğini ileri sürüyor olsa da, diğer taraftan, özellikle tercüme faaliyetlerinin başlamasından sonra, Mukaddes Kitap'ta bazı değişiklikler yapma girişiminde bulunulduğunu kabul etmektedir*³⁶. Bu konuda, örneğin, King James'in 1611'de yayınlanan tercümesinde geçen I. Yuhanna, 5:7-8 ayeti gibi bazı ayetlerde rastlanılan "Üçlük" anlayışının ilk nüshalarda kesinlikle bulunmadığı belirtilmekte ve şunlar söylenilmektedir: "Bu kelime, "Trinity" yani "Üçlük" anlayışını yerleştirmek isteyen birisi tarafından metne ilave

³⁴ Bu konularda geniş bilgi için bkz. "İyi Haber Nasıl Korunmuştur?", *Sizi Mutlu Edecek İyi Haber*, ss.37-48; *Yaratıcı'nın Rehberliği: Cennete Götüren Yol*, ss.29-31; *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, ss.6-7.

³⁵ Kutsal Yazıların, yukarıda anlatılan, kaydı ve muhafazası ile ilgili ileri sürülen görüşlerin yanısıra şu iddiada da bulunmaktadır: Mukaddes Kitap, ilk defa 1.455'te hareketli harf kalıplarıyla basılmasından bu tarafa, yaklaşık olarak 4.000.0000.000 civarında ve 2.100 değişik dilde tabedilip, dağıtılmıştır. Bugün ise, en az yılda 60.000.000 adet olmak üzere, çeşitli ülkelerde tevziatı yapılmaya devam etmektedir (bkz. *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1997, s.6). Şahitler, tarih boyunca kendisine yöneltilmiş bir çok saldırıya rağmen, bu kitabın böylesine çok basılıp, dağıtılmasını Allah'ın kendi Sözü'ne sahip çıkması olarak değerlendirmektedirler (Bu konularda geniş bilgi için bkz. "Mukaddes Kitap Neden Okunmalıdır?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü*, s.7; "Dünyada En Geniş Çapta Dağıtılan Kitap", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, s.6).

³⁶ YŞT Mukaddes Kitab'ın tercüme çalışmalarına başlanmasıyla birlikte bu faaliyete karşı şiddetli tepki ve yoketme eylemlerinin başlatıldığı yayınları eserlerde ifade etmektedir. Buna göre, örneğin, İngiltere Parlamentosu tarafından çıkarılan bir yasa şöyle demektedir: "Kutsal Yazıları kim İngilizce okursa, ceza olarak toprağını, taşınır mal ve eşyalarını, hatta hayatını kaybedecektir... Bağışlandıktan sonra, inadını sürdürürse veya tekrar aynı şeyi yaparsa önce krala ihanetten asılmalı, sonra Tanrı'ya karşı sapkınlıktan yakılmalıdır.". Bkz. "Mukaddes Kitap Hem Takdir Edildi Hem de Yasaklandı", *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, s.3. Tercüme faaliyetleriyle ilgili olarak ayrıca bkz. "Yaşayan Dillerde 'Konuşan' Bir Kitap", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss.10-13.

edilmiştir ve bu sözlerin Tanrı'ya ait olmadığı ise açık bir husustur.³⁷ YŞT, tercümelerdeki bu değişikliklere dayanarak, Mukaddes Kitab'ın ilk yazıldığı şekliyle muhafaza edilemediği ve bugünkü haliyle asıl metinlerde bulunan bilgileri ihtiva etmediği şeklinde yapılan tenkitlere “Rabbin sözü ebediyyen durur.³⁸”; “Ot kurur, çiçek solar; fakat Allah'ın sözü ebediyyen durur.³⁹” gibi ayetlerle cevap vermektedir. Yani, Allah kendi indirdiği kitabı koruyacağına dair bizzat kendisi vaatte bulunmuştur⁴⁰. *Bu anlayışa göre, bugün elde bulunan Mukaddes Kitab, tercüme farklılıklarına karşın, Hakikat'tir, Tanrı'nın Sözü'dür ve bozulmamıştır.*

YŞT'nin Mukaddes Kitab'ın “hakikat” ve Tanrının Sözü olduğuna dair ileri sürdüğü bir başka delil de; Arkeolojinin, Kutsal Yazıların tarihsel doğruluğunu kanıtlayacak mahiyette bulgular elde ettiğidir⁴¹. Örneğin, Mukaddes Kitapta sözü edilen Asur Kralı Sargon, Babil Kralı Belşatsar ve Romalı vali Pontius Pilatus'un gerçekten yaşadığına dair elde edildiği iddia edilen arkeolojik bulgular bunlar arasındadır⁴².

Yine, Bilimsel çalışmalar sonunda ulaşılan bilgilerin Mukaddes Kitab'la uyum içerisinde bulunduğu, bunun da Mukaddes Kitab'ın Tanrı'nın Sözü olduğunu isbat ettiği YŞT'ca kullanılan bir başka delildir. Buna göre, bilginlerin keşfinden çok önceleri, dünyanın gelişme döneminde sırayla geçirdiği evreler, Yer'in yuvarlak olduğu ve hiç bir şeyin üzerinde durmaksızın boşlukta asılı bulunduğu, kuşların göçettiği gibi gerçekler

³⁷ “Is the Bible Really from God?”, *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.53.

³⁸ Petrusun Birinci Mektubu, 1:24-25.

³⁹ İşaya, 40:8. Bu konuda ayrıca şu ayetlere de bkz. Mezmurlar, 12:6-7, Daniel, 12:4; Vahiy, 22:18-19.

⁴⁰ Bu konuda bkz. “Is the Bible Really from God?”, *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.53.

⁴¹ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000, s.28. Bu bağlamda Mukaddes Kitab'ta zikredilip de arkeolojik çalışmalarla doğruluğunun kesinleştiği iddia edilen ayetlerden bir kısmı şunlardır: Tekvin, bap 1; İşaya, 40:22; Eyub, 26:7; Yeremya, 8:7.

⁴² *Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?*, Kule kitapları Yayınları, İstanbul, 2000, s.3. “Is the Bible Really from God?”, Arkeolojik çalışmalardan elde edilen ve Mukaddes Kitab'ın doğruluğunu isbat etmek için kullanılan malzemenin bir kısmının resimleri ve daha fazla bilgi için bkz. *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.53-55; “Eski Ahit'e Ne Derece İnanılabilir?”, *Mukaddes Kitab İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.43-54; “Güvenebileceğiniz Bir Kitap mı?”, *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss.14-15.

Mukaddes Kitap'ta kayıtlıydı⁴³. İnsanların çoğunun dünyanın düz olduğuna inandığı bir çağda, peygamber İşaya onu bir "daire" şeklinde tanımlamıştı⁴⁴. 3000 yıldan önce yazılan Eyub; Tanrı'nın "hiçliğin üzerine dünyayı astığını" bildirmişti⁴⁵. YŞT zikredilen bu ve benzeri ayetleri sıraladıktan sonra bazı yorumlarda bulunmaktadır. Buna göre, örneğin Eyub'da geçen yukarıdaki ayetle ilgili şu izahı yapmaktadır: "Gökbilim tarafından kanıtlanan yerin boşlukta asılı durduğu gerçeğini Eyub'un nasıl bildiği, Kutsal Yazıların ilham edilmiş olduğunu inkâr edenlerin kolay kolay yanıtlayamadığı bir sorudur."⁴⁶ Ayrıca, "Musa peygamber ilk yazılara MÖ 1513'te başladığına göre, Mukaddes Kitap'ın ilk cüz'ü olan Tekvin'de kendisinden binlerce sene evvel olan şayanı itimat malûmata nasıl sahip olabilmıştır? Bunu ancak ona Allah vermiş olabilirdi."⁴⁷ denilmektedir⁴⁸.

YŞT'nin Mukaddes Kitap'ın Tanrı'nın Sözü olduğunu isbatlamak için kullandıkları en önemli delillerden birisi de önceden bildirilen olayların (peygamberliklerin) gerçekleşmesidir. İddialara göre, hem İşaya hem de Yeremya, Babil'in Medler ve Fersler tarafından ele geçirilişini önceden bildirmişlerdir. Ayrıca, metinlerde geçen bilgiler arasında "suyunun yapay bir göle akıtılması sonucu Fırat nehrinin kurutulması"⁴⁹; "Babil'in nehre bakan kapılarında ihmalden kaynaklanan yetersiz güvenlik önlemleri"⁵⁰; "Babil'in kapılarının kapanmayacağı"⁵¹; "Perslerin müttefiki olan Medlerin

⁴³ *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s.28. Bu konuda örnek olmak üzere, bkz. Tekvin, bab 1. Ayrıca, Mukaddes Kitap'taki yaratılışla ilgili ayetler ve bu ayetlerin yorumlarıyla ilgili geniş bilgi için bkz. *Life-How Did It Get Here? By Evaluation or by Creation?*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc. International Bible Association, New York, 1984, ss.7-179.

⁴⁴ İşaya, 40:22. YŞT bu metnin aslında geçen İbranca "hug" sözcüğü küre düşüncesini veriyor demektedir. Bkz. "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s.17.

⁴⁵ Eyub, 26:7.

⁴⁶ "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s.17. Mukaddes kitab'ın bilimle çatışmadığını gösteren ayetler ve izahları için bkz. "Bilim, Mukaddes Kitap'ın Yanlış Olduğunu Göstermiş midir?", *Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.98-116.

⁴⁷ "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, ss.41-42.

⁴⁸ Mukaddes Kitap'ın ilmi çalışmalarla elde edilen bilgilerle uyum içinde olduğunu gösteren yorumlar ve yapılan geniş karşılaştırmalar için bkz. "Bilimle Uyuşan Bir Kitap mı?", *Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap*, ss.18-21.

⁴⁹ İşaya, 44:27; Yeremya, 50:38.

⁵⁰ İşaya, 45:1.

⁵¹ Yeremya, 50:38; İşaya, 13:17-19; 44:27.

fatih olacakları; henüz doğmamış olmasına rağmen, Pers Kralı Koreş'in bu zaferde önemli bir rol oynayacağı⁵²” ve “Babil'in, ele geçirilmesinden sonra, içinde oturulamayacak şekilde virane haline geleceği⁵³” haberleri yer almaktadır⁵⁴. *YŞT Mukaddes Kitap'ta bildirilen bütün bu olayların, tarihçi Herodot'un da kaydettiği gibi, tam olarak yerine geldiğini belirttikten sonra: “İşaya'nın bu olayla ilgili peygamberliğinin (haberinin) Babil'in zapt edilmesinden yaklaşık 200 yıl önce kaleme alınmış olması dikkate değer!”* demektedir⁵⁵.

Yine, Mukaddes kitap'taki peygamberliklerle ilgili olarak şu olay zikredilmektedir: “Daniel, rüyette bir erkek keçinin, bir koça tos vurup iki boynuzunu kırdığını gördü. Daha sonra, erkek keçinin büyük boynuzu kırıldı ve onun yerine dört boynuz çıktı⁵⁶”. Daniel'e şunlar açıklandı: “Gördüğün iki boynuzu olan koç Medya ve Pers krallarıdır. Ve o kıllı ergeç Yunan ili kralıdır; ve gözleri arasında olan büyük boynuz birinci kraldır. Ve kırılmış ve yerine dört boynuz çıkmış olana gelince, o milletten dört krallık çıkacak, fakat onun kuvvetinde olmayacaklar.⁵⁷” Bu ayetlerle ilgili yapılan yorumlar da şöyledir: “Bu peygamberlikle uyumlu olarak, yaklaşık iki yüz sene sonra, ‘Yunan ili kralı’ Büyük İskender, iki boynuzlu Med-Pers imparatorluğunu devirdi. İskender MÖ 323'te öldüğünde onun yerini dört general aldı. Bununla birlikte, sonradan kurulan bu krallıkların hiçbiri İskender'in imparatorluğunun gücünde olmadı.⁵⁸” Anlaşıldığı üzere, Daniel'in rüyette gördüğü olaydan Yunan ili kralının hem yükselişi ve ve hem de düşüşü ile ilgili sonuçlar çıkarılmaktadır.

Bir başka iddiaya göre de, Daniel'in dünya güçlerinin yükselişinin ve düşüşünün yanı sıra, Mesih'in geleceği ve öldürüleceği zamanı da çok önceden bildirdiği ifade edilmektedir⁵⁹. Aslında, İbranca Mukaddes Yazıların pek çok yerinde, İsa'nın doğumu, hizmeti, ölümü ve diriltilmesiyle gerçekleşen sayısız peygamberliğin bulunduğu ileri sürülmektedir. Örneğin,

⁵² İşaya, 44:28.

⁵³ İşaya, 13:20-22; Yeremya, 51:37; 41-43.

⁵⁴ Bu konuda daha fazla bilgi için bkz. *Mukaddes Kitaba Neden Gıtvnebilirsiniz?*, s.5.

⁵⁵ Bkz. *Bilgi*, Yehova'nın İnançını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1996, s.18.

⁵⁶ Daniel, 8:1-8.

⁵⁷ Daniel, 8:20-22.

⁵⁸ *Bilgi*, s.18.

⁵⁹ Daniel, 2. Ve 8. Baplar; 9:24-27. Bu konuda geniş bilgi için bkz. *Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?*, s.28.

Yedi yüz yıldan fazla bir zaman öncesinden, Mika Mesih'in Beytlehem'de dünyaya geleceğini bildirmiştir⁶⁰. Mika'nın çağdaşı olan İşaya, Mesih'in yumruklanacağını ve yüzüne tükürüleceğini önceden yazmıştır⁶¹. Beş yüz yıl öncesinden, Zekarya Mesih'in 30 gümüş karşılığında ele verileceğini söylemiştir⁶². Bin yıldan fazla bir zaman önceden, Davud Mesih İsa'nın ölümüyle ilgili ayrıntılar vermiştir⁶³. Bütün bunlara ilave olarak da, yaklaşık beş yüz yıl öncesinden, Daniel'in peygamberliği, İsa'nın hizmet edeceği süreyi göstermiştir⁶⁴. YŞT, bütün bu varolodüğünü ileri sürdüğü haberlere dayanarak; "Önceden verilmiş haberlerin gerçekleşmesi gösteriyor ki; Mukaddes Kitap Tanrı'nın Sözü'dür" demektedir⁶⁵.

Çok önceden verilmiş haberlerin gerçekleşmiş olmasının yanı sıra, bir başka iddiaya göre de, yaşadığımız zamanı "son günler" olarak tanıtan daha başka peygamberlikler günümüzde gerçekleşmektedir⁶⁶. Bu konuda örnek olarak verilen ayetler arasında şunlar zikredilebilir: "Bunu bil ki, son günlerde çetin anlar gelecektir. Çünkü, insanlar kendilerini seven, parayı seven, övünücü, mağrur, küfürbaz, ana-babaya itaatsiz, nankör, murdar, şefkatsiz... zevki Allah'tan ziyade seven, takva suretini gösterip, onun kuvvetini inkâr edenler olacaktır⁶⁷."; "Millet millete karşı, ülke ülkeye karşı kalkacaktır; yer yer kıtlıklar ... olacak"; bunlara ilave olarak da "büyük zelzeleler ve yer yer vebalar olacaktır.⁶⁸" YŞT, bu ayetleri yorumlarken; verilen haberlerin günümüzde aynen gerçekleştiğini ifade etmektedir⁶⁹. Diğer taraftan, Mukaddes Kitap'ın gelecekle ilgili haberlerinin bugün meydana geliyor olması Kutsal Yazıların ilham edilmiş olduğunun açık bir

⁶⁰ Mika, 5:2; Luka, 2:4-7.

⁶¹ İşaya, 50:6; Matta, 26:67.

⁶² Zekarya, 11:12; Matta, 26:15.

⁶³ Mezmur, 22:7-8, 18; Matta, 27:35, 39-43.

⁶⁴ Daniel, 9:24-27.

⁶⁵ Bu konularada daha fazla bilgi için bkz. "The Book That Reveals the Knowledge of God", *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, ss.18-19; "Gerçekleşmiş Peygamberlikler", *Mukkaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.117-134.

⁶⁶ II. Timoteos, 3:1-5; Matta 24. Bap.

⁶⁷ II. Timoteos, 3:1-5.

⁶⁸ Bu söylenenler için bkz. Matta, 24:7; Luka, 21:11.

⁶⁹ Bu konular için bkz. "Gerçekleştiğini Gördüğümüz Bir Mukaddes Kitap Peygamberliği", *Mukkaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrı'nın mı Sözü?*, ss.134-148.

göstergesidir demektir⁷⁰. Çünkü, Kutsal Yazılarda da açıkça bildirildiği üzere “olayları önceden bilmek insanın gücünün ötesindedir.”⁷¹ YŞT, bu söylemiyle Mukaddes Kitab’ın Tanrı’nın Sözü olduğunun en açık delillerinden birisinin “gelecekle ilgili verilmiş haberlerin gerçekleşiyor olduğunu” iddia etmektedir. Görüldüğü gibi, *YŞT insanların geleceği bilmelerinin mümkün olmadığını, Mukaddes Kitab’taki bildirilen haberlerin ise zamanla gerçekleştiğini, bu durumun da ancak Mukaddes Kitab’ın hakikatin kendisi olması ile izah edilebileceğini söylemektedir.*

YŞT, ayrıca, Mukaddes Kitab’ın bir mitler ve efsaneler kitabı olmadığını da ileri sürmektedir. Zira, mitlerin tersine, Mukaddes Kitab’ta yazılı olan olaylar belirli insanlarla ve belirli tarihlerle kayda geçirilmiştir⁷². Bu konuda dikkat edilmesi istenilen husus; eski tarihçilerin, kayıt esnasında, hemen her zaman kendi yöneticilerinin zaferlerini abartıp, yenilgilerini ve hatalarını saklamış olmalarına rağmen, Mukaddes Kitab yazarlarının, kendi ciddi günahları hakkında bile, açık sözlü ve dürüst davranmalarındır⁷³. Bu bağlamda özetle şunlar söylenilmektedir: İsrail’in önderi Musa, ağabeyi Harun’un, ablası Miryam’ın, yeğenleri Nadab ile Abihu’nun ve kavminin zayıflıklarını olduğu kadar kendi hatalarını da açıkça anlatmıştır⁷⁴. Kral Davud’un ciddi hatalarının üstü örtülmemiş ve üstelik bu husus onun kral olarak saltanat sürdüğü sırada kaydedilmiştir⁷⁵. Kendi adını taşıyan kitabın yazarı Matta (kendisinin de aralarında olduğu) resullerin, kişisel önemleri üzerinde nasıl tartıştıklarını ve tutuklandığı gece İsa’yı terk edişlerini anlatmıştır⁷⁶. Yunanca Kutsal Yazılardaki mektupların yazarları, İsa’nın ilk cemaatinin bazılarında, cinsel ahlaksızlık ve uyuşmazlıklar gibi sorunlar çıktığını kabul etmişlerdir. Ayrıca bu sorunlara değinirken üstü kapalı ifadeler de kullanmamışlardır⁷⁷. Bütün bu olayların dürüst bir şekilde kaleme alınmış

⁷⁰ Bkz. *Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?*, ss.6-7. “Is the Bible Really from God?”, *You Can Live Forever in Paradise on Earth*, s.56.

⁷¹ İşaya, 41:23.

⁷² Bkz. I. Krallar, 14:25; İşaya, 36:1; Luka, 3:1-2.

⁷³ “The Book That Reveals the Knowledge of God”, *Knowledge That Leads to Everlasting Life*, s.17.

⁷⁴ Bu konular için bkz. Çıkış, 14:11-12; 32:1-6; Levilililer, 10:1-2; Sayılar, 12:1-3; 20:9-12; 27:12-14.

⁷⁵ Bkz. II. Samuel, 11. Ve 24. Baplar.

⁷⁶ Matta, 20:20-24; 26:56.

⁷⁷ Bkz. I. Korintoslular, 1:10-13; 5:1-13.

olması ise, *Mukaddes Kitab'ın doğruluğunu ve güvenilirliğini ortaya koyan delillerden birisini teşkil etmektedir*⁷⁸.

*YŞT Mukaddes Kitabın Tanrı'nın sözü ve hakikat olduğunu isbat edebilmek için Kur'an'da geçen Tevrat ve İncil ile ilgili ayetleri de delil olarak kullanmaktadır. Örneğin, "Ey Muhammed! Onlar, sana indirilen Kitab'a da senden önce indirilenlere de inanırlar; Ahirete de yalnız onlar kesinlikle inanırlar"*⁷⁹.*" ayetini ele almakta, sonra da "Senden önce indirilenler" ile ne kastediliyor? sorusunu sormaktadır. Bu soruya cevap olarak da Maide suresindeki "Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarında iken, ne yüzle seni hakem tayin ediyorlar da sonra bundan yüz çeviriyorlar? İşte onlar inanmış değillerdik. Doğrusu Biz yol gösterici ve nurlandırıcı olarak Tevrat'ı indirdik."*⁸⁰ *ayeti gösterilmektedir. Böylece, bu ayetler kullanılmak suretiyle, "Musa'nın yazıları olan Tevrat'a Kur'an'da Tanrı'nın sözü olarak değinilmektedir." denilmektedir*⁸¹. Ayrıca, Davud'a verilen Zebur'un da Kur'an'da geçtiği⁸² ve nihayet "Onların izi üzerinde arkalarından Meryem oğlu İsa'yı, ondan önce gelmiş bulunan, Tevrat'ı doğrulayarak gönderdik. O'na, yol gösterici, aydınlatici olan ve önünde bulunan Tevrat'ı doğrulayan İncil'i sakımanlara öğüt ve yol gösterici olarak verdik. İncil sahipleri Allah'ın onda indirdikleri ile hükmetsinler. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler, işte onlar fâsık olanlardır."⁸³ gibi pek çok

⁷⁸ Bu konular için bkz. "Güvenebileceğimiz Bir Kitap mı?", Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap, ss.15-16.

⁷⁹ Bakara, 2:4. Burada işaret edilmesi gereken bir nokta bulunmaktadır. O da; YŞT'nin ayetlere verdikleri tercümelemlerin Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 1986'da yayınladığı Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı isimli meale uygunluk gösterdiğiidir.

⁸⁰ Maide, 5:43-44.

⁸¹ "Hakikati Gösteren Kitab'ın Saptanması", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, s.18.

⁸² Nisa, 4:163; İsrâ, 17:55.

⁸³ Maide, 5:46-47. Ayrıca, YŞT'nin bu konuda kullandıkları bazı ayetler de şunlardır: "Elinizde bulunan Tevrat'ı tasdik ederek indirdiğim Kur'an'a inanın" (Bakara, 2:41); "Vaktaki, Allah katından onlara, kendilerinde olanı tasdik eden Kitap geldi." (Bakara, 2:89); "Onlara Allah'ın indirdiğine inanın denildiğinde bize indirilene inanırsınız deyip ondan sonra gelen Kur'an'ı inkar ederler; halbuki o, ellerinde bulunan Tevrat'ı tasdik eden hak bir kitaptır." (Bakara, 2:91); "Kendisinden önceki kitapları tasdik eden Hak Kitab'ı sana indirdi. Önceden insanlara yol gösterici olarak Tevrat ve İncil'i de indirmişti." (Al-i İmran, 3:3-4); "Bu indirdiğimiz kendinden öncekileri doğrulayan Mekkelileri ve etrafındakileri uyaran Mübarek Kitap'tır." (En'am, 6:92); "Sana indirdiğimizden şüphede isen, senden önce indirdiğimiz Kitapları okuyanlara sor." (Yûnus, 10: 94); "Ey Muhammed! Bu, sana vahyettiğimiz, öncekileri doğrulayan

ayette de İncil'in varlığının Müslümanların kutsal metnince kabul edildiği belirtilmektedir. Ayrıca, YŞT "Söz konusu ayetlerde Tevrat, Zebur ve İncil'in Tanrı'nın kitapları olduğu bildiriliyor. Bununla beraber Kur'an, ayrıca, hangi kitapların Tanrı'nın sözünü teşkil ettiğini bilmenin yeterli olmadığı da vurguluyor⁸⁴," diyerek şu ayetlerin de dikkatle gözden geçirilmesini istemektedir: "Ey kitap ehli! Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size indirileni gereğince uygulamadıkça bir temeliniz olmaz.⁸⁵"; "Kendilerine Tevrat öğretildiği halde, onun gereğini yapmayanların durumu, sırtına kitap yüklenmiş merkebin durumu gibidir.⁸⁶" Yukarıda sıralanan ayetlerle, YŞT nihai tahlilde şöyle demektedir: "Kur'an; Tevrat, Zebur ve İncil kitaplarının Tanrı'dan olduklarını öğretiyor. Onlar hem kabul edilmeli, hem de uygulanmalıdır. Bu kitaplar ise bugün Mukaddes Kitap'ta bulunmaktadır⁸⁷". Görüldüğü gibi, *YŞT Kur'an'ın Mukaddes Kitab'ı tasdik ettiğini ileri sürerek, bu yönüyle de Kitabı Mukaddes'in hakikat olduğunu söylemekte ve böylece Tanrı'nın Sözü olduğunu isbatlamaya çalışmaktadır.*

Buraya kadar "Temel Öğretiler" in birinci maddesiyle ilgili yaptığımız incelemede görülen deliller ve bu delillerle ilgili yapılan yorumlara dayanarak, YŞT şu temel iddiada bulunmaktadır: "Yukarıda zikredilen özellikler Mukaddes Kitap'tan başka hiç bir din kitabı için geçerli değildir. Dolayısıyla, din kitapları içerisinde sadece Mukaddes Kitap "hakikat"i ihtiva etmektedir⁸⁸."

gerçek Kitap'tır." (Fâtır, 35:31). Bu konudaki iddialar ve ayetler için bkz. "Hakikati Gösteren Kitab'ın Saptanması", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, s.18-20.

⁸⁴ "Hakikati Gösteren Kitabın Saptanması", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?* ss.18-20.

⁸⁵ Maide, 5:68; Al-i İmran, 3:93.

⁸⁶ Cuma, 62:5.

⁸⁷ Bkz. "Hakikati Gösteren Kitabın Saptanması", *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?* s.20.

⁸⁸ *Tanrı Yalan Söyleyemez*, s.39. Bu kitap'ta "Kutsal Din Kitaplarının Hangisi Hakikattir" başlığı altında değişik dinlerin kutsal kitapları hakkında bilgiler verilerek sonuçta şu soru sorulmaktadır: "Yukarıda bahsedilen dinsel kitapları kullananlar, bunları hakikat olarak telakki ederler; ve gerektiği zaman mahkeme önünde şahitlik etmeden önce bunların üzerine el basarak yemin ederler. Fakat, birbirinden farklı ve hatta birbirine zıt olduklarına göre, nasıl onların hepsi birden hakikat olabilir? Bunlardan hangisi herhangi bir şekilde kendi kendini tekzip etmeden baştan sona hakikattir?" Bu sorunun cevabını verirken de "Muhtelif dinlerin esas kitaplarını tetkik ettiğimiz zaman, yegâne kutsal hakikat kitabı hariç, hepsinin de cincilikle ilişkisi olduğunu, cinciliği teşvik ettiklerini ve buna müsaade ettiklerini veya buna bir temel tesis ettiklerini görürüz..."

2. Mukaddes Kitab'a her türlü insan sözünden daha çok güvenilir⁸⁹.

YŞT'nin Temel öğretileri arasında ikinci sırada yer alan bu öğreti "hakikat", yani Tanrı'nın sözünün dışında kalan bütün beşeri düşünceleri dışlamayı esas almaktadır. Bu anlayışa göre, eski dinlerin gelenekleri ve felsefi düşünceler reddedilmelidir. Özellikle, "hakikatle" çelişen gelenekler kirletilmiş su rezervleri gibidir. Konu ile ilgili yorumlarda şöyle denilmektedir: "Geleneklere, yani bir nesilden diğerine aktarılan bilgiler, fikirler, inançlar ya da âdetlere safça sıkı sıkıya bağlı kalabiliriz; bunlar aslında yanıltıcı fikir ve felsefelerden oluşan 'zehirli bir karışım' ile kirlenmiş durumdadır. Kirletilmiş su gibi, bunlar da büyük zarara, üstelik ruhi zarara neden olabilir."⁹⁰ YŞT bir yandan yukarıdaki uyarıda bulunurken, diğer yandan da geçmişte karşılaşılan tehlikelere dikkati çekmekte ve şöyle demektedir: "Birinci Yüzyılda, Hıristiyanlar "dünyanın iptidâiliği (ilkel şeyleri)" ile, yani Tanrı'dan uzaklaşmış dünyanın temel prensipleriyle yollarından sapma tehlikesi altındaydılar. Yunanlıların ve Yahudi olmayan diğer milletlerin Mukaddes Kitab'a aykırı olan fikirleri, Yahudilerin Mukaddes Kitab'ta bulunmayan geleneklerine dayanan öğretileri bu ilkel şeylerin içindedir."⁹¹ YŞT geçmiş olayları sorgularken, geleneklere dayalı inançların İsa dönemindeki Yahudilere zarar verdiğini ileri sürmektedir. Çünkü, o dönemin Yahudileri geleneklerinin hakikat olduğuna hararetle inanıyorlardı⁹². Bu nedenle, İsa'nın şakirtleri de bunların uygulanmasını istiyor ve geleneklerin yerine getirilmemesine itiraz ediyorlardı. İsa ise,

Bundan dolayı, herhangi eski bir din kitabının cincilikle ilişkisi olması, onun, hakikati söyleyen yegâne kaynaktan gelmediğini gösterir." denilmektedir. Bkz. *Tanrı Yalan Söyleyemez*, ss.22-23.

⁸⁹ "Salının, Mesih'e göre değil, insanların ananesine, dünyanın iptidailiğine göre (Galatyalılara, 4:3), felsefe (I.Korintoslulara, 2:13; II.Peter, 1:16) ve boş hile (Efesoslulara, 5:6) ile kimse sizi yağma etmesin (İbranilere, 13:9)". *Koleselilere*, 2:8.

⁹⁰ "Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman", *Kule Dergisi*, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Aralık 1995, s.4.

⁹¹ Bkz. "Mesih'in Hayati Mevkiini Tanımak", *Mukaddes Kitab Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, Cahit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1972, ss.13-14. Bu uyarının Yuhanna'nın mektuplarında şu şekilde yapıldığı görülmektedir: "Bu şeyleri sizi saptırmak isteyenler hakkında size yazdım. Ve size gelince, ondan aldığınız mesh sizde kalır, ve bir kimsenin size öğretmesine ihtiyacınız yoktur; fakat onun meshi her şey hakkında size nasıl öğretirse ve hakikidir ve yalan değildir ve size nasıl öğretti ise onda durursunuz." Bkz. I. Yuhanna, 2:26-27.

⁹² "Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman", *Kule Dergisi*, s.5.

onların bu taleplerine “Siz de niçin kendi ananeniz ile Allah’ın emrini bozuyorsunuz?”⁹³ sorusuyla karşılık veriyordu⁹⁴.

Geleneklerin yanısıra, YŞT’ca “insan sözü” kapsamındaki felsefi düşünceler de güvenilirlik bakımından kabul edilmemekte ve şöyle denilmektedir: “Bazı felsefe ve öğretiler yüzeyden bakınca masum görülebilirdi. Hatta, bunlar insana çekici gelen fikirleri kapsayabilirdi. Fakat, sağlam bir temelden yoksundular. Bu temelsiz öğretiler davranış kuralları da olsa, cemaatte işlerin nasıl yürütülmesi gerektiği hakkında öğretiler de olsa aslında “boş hile”lerdi. Bu yüzden Hıristiyanların, sahte öğretmenlerin tuzacağına düşmek ve böylece hakikat yolundan uzaklaşmak tehlikesine karşı her an tetikte olmaları gerekliydi⁹⁵. Anlaşıldığı gibi, felsefi düşünceler hakikat yolunda tehlike oluşturan “boş hile” olarak değerlendirilmekte ve reddedilmektedir. Zaten YŞT’nin temel anlayışına göre, “İsa Mesih’in kâmil örneği ve öğretilerinin insan felsefeleri ve gelenekleriyle tamamlanmasına da ihtiyaç yoktur.⁹⁶” Bu nedendir ki, Pavlus Koleselilere yazdığı mektupta “Sakının, Mesih’e göre değil, insanların ananesine, dünyanın iptidailiğine göre, felsefe ve boş hile ile kimse sizi yağma etmesin; çünkü Ulûhiyetin

⁹³ Matta, 15:1-3.

⁹⁴ Aslında İsa peygamber sorunun temelini İşaya’dan yaptığı alıntı ile şu şekilde ortaya koymuştur: “Talimat olarak insan emirlerini öğretilip, boş yere... [Tanrı’ya] taparlar.” Bkz. Matta, 15:9; İşaya, 29:13. Tanrı’dan gelen hakikatlerin yerine insanlardan gelen fikirlerin konulması ile ilgili olarak verilen örneklerden birisinde şöyle denilmektedir: “O zamanki Ferisiler, bir kişi mallarının ‘kurban’, yani Tanrı’ya vakfedilen bir hediye olduğunu açıklamışsa, ne kadar muhtaç durumda olurlarsa olsun, ana-babasının ihtiyaçlarını karşılamak üzere bunları kullanamayacağını, fakat kişi isterse mallarını ölene kadar kendisi için kullanabileceğini öğretiler.” Bkz. “Corban”, *Insight on the Sicriptures*, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1998, C.I, s.506. Bu örnekte, ana-baba haklarının gözardı edilmesinden dolayı bir tenkit getirilerek, geleneklerin yanlışlığı vurgulanmaktadır. Çünkü, “Babana ve anana hürmet et, ta ki, Allah’ın Rab’bin sana vermekte olduğu toprakta ömrün uzun olsun (Çıkış, 20:12; Tesniye, 5:16)”; “Babasını ve anasını hor gören lanetli olsun (Tesniye, 27:16)” ayetleri ana-babaya karşı gösterilmesi gereken gerçek tavrı ortaya koymaktadır.

⁹⁵ Bkz. “Mesih’in Hayati Mevkiini Tanımak”, *Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, s.14.

⁹⁶ “Mesih’in Hayati Mevkiini Tanımak”, *Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi*, 40. Kitap, s.13. Ayrıca bu konuda bkz. Doğruyu Yanlıştan Ayırt Edebilir misiniz?, *Yehova’nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar*, Dinsel Seri, 27. Kitap, Yayınlayan, Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, Mart, 1983, ss.15-16.

bütün doluluğu Mesih'te bedenen mukimdir; her riyasetin ve hükümetin başı odur ve kendisinde siz tamamlanmışsınızdır⁹⁷ demiştir.

YŞT hakikat sularını kirleten insan hikmetinin Yahudiler üzerinde ruhi bakımdan kötü etkileri olduğu anlayışındadır. Bu anlayışa göre, Yahudilerin büyük çoğunluğu uzun zamandan beri bekledikleri Mesih'i reddetmişlerdir. Keza, İsa'nın ölümünden sonra da benzer ruhi zararlar görülmüştür. Onun ölümünü müteakip, takipçilerinin birçoğu yeni öğretiler için otorite olarak sözlü geleneklere başvurmuştur. Hıristiyan olarak adlandırılan bazıları, böyle geleneklerin resullerin döneminden aktarıldığına, kendi zamanlarına kadar katışıksız olarak korunduğuna ve ilk Hıristiyan kiliselerinin doğrudan resullerden aldığı talimatlar olduğuna inanmışlardır. Gerçekte ise, bu geleneklerin birçoğu katışık, yanlış fikirlerdir. Bu yeni felsefeler sadece diğer geleneklerle değil, özellikle ellerinde bulunan resullerin yazılarıyla da uyum içinde değildir. Bugün de geleneksel birçok inanç, özellikle resullerin yazdıklarından farklıdır. Hıristiyan alemi, hakikat sularını Üçlük, cehennem ateşi, insan canının ölmezliği, milliyetçilik ve putperestlik gibi, cinlerden kaynaklanan sayısız fikirle zehirlemiştir⁹⁸. Zaten Tarih de, Hıristiyan aleminin geleneksel öğretileri haline gelen cinlerin öğretilerinin kurbanı olan insanların yakalandıkları ruhi hastalıkları doğrulamaktadır⁹⁹. Aslında, hakikatin bu şekilde kirletilmesi insanlığın başlangıcından beri süregelmiştir. Şeytan insanların fikirlerini yalan ve hileyle zehirlemek üzere Aden'de başlattığı eylemler dizisini sürdürmüştür¹⁰⁰. Nuh'un günlerinden sonra insan ailesi tüm yeryüzüne dağıldığında, her tür kültürden gelen insanlar, beşeriyetin bilgi dağırcığının cinler tarafından ilham edilen felsefe ve fikirlerle kasten zehirlenmesinin kurbanı olmuştur. Milyonlarca insan, cinlerden kaynaklanan sahte öğretilere karışmış gelenekleri izlemenin somucunda ruhi bakımdan zayıf düşürülmüş, kör edilmiş ve hatta öldürülmüştür¹⁰¹. Bütün bu zikredilen endişelerden dolayı, ilk yüzyılın

⁹⁷ Koleselilere, 2:8-10.

⁹⁸ I. Timoteos, 4:1-3.

⁹⁹ İşaya, 1:4-7 ile karşılaştırın.

¹⁰⁰ Yuhanna, 8:44; II. Korintoslular, 11:3.

¹⁰¹ I.Korintoslular, 10:20-21; II.Korintoslular, 4:3-4. Bu konuda şunlar söylenmektedir: "İsa Mesih ile Babası Yehova Tanrı arasındaki ilişki konusunda birçoklarının zihni bulandırılmış ya da köreltilmiş durumdadır. Hıristiyan olduğunu iddia eden bazıları için Tanrı'nın kutsal ismi Yehova'yı Yunanca kutsal yazılardan çıkarmak bir gelenek olmuştur. Bu da yani Tetragramaton'un kaldırılması, Yahudi olmayan milletlerden olan ilk Hıristiyanların zihinlerinde, "Rab Tanrı" ve "Rab Mesih" arasındaki ilişki hakkında

sonuna doğru Resul Yuhanna şu öğütte bulunmuştur: “Ey sevgililer her ruha (ilham edilmiş her ifadeye) inanmayın, fakat Allah’tan mıdır diye [tıpkı suyun temizliğini test edeceğiniz gibi] ruhları (ilham edilmiş ifadeleri) imtihan edin; çünkü dünyaya çok yalancı peygamberler çıkmışlardır.”¹⁰²”

YŞT, yukarıda özetle verdiğimiz, cinlerin insanlara telkin ettiği “boş hile” olarak değerlendirdiği geleneklerin ve felsefi düşüncelerin güvenilemez olduğunu ileri sürdükten sonra, nasıl bir otoriteye teslim olunması gerektiğini sorgular. Buna göre, *otorite bütün şeytani telkinlerden uzak olmalıdır. Bu da ancak Mukaddes Kitaptır. Sadece onun sözlerine güvenilebilir. Çünkü, sadece o hakikati ihtiva etmektedir.* Bu nedenle İsa peygamber şöyle demiştir: “Onları hakikatte takdis eyle; senin sözün hakikattir”¹⁰³”. Yine o; “Gerçekten tapınanların Baba’ya ruhta ve hakikatte tapınacakları saat geliyor ve şimdidir.”¹⁰⁴” demekle gerçeğin, yani hakikatin önemine vurgu yapmıştır. *YŞT bu hakikatin insanların ortaya koyduğu bütün düşüncelerden ziyade takip edilmesi gereken bir gerçeklik olduğunu belirtir ve şöyle der: “Tanrı’nın ilham edilmiş Sözü’nü kullanarak, insan ve cinlerin felsefesiyle kirlenmiş sular yerine, hakikatin temiz sularını elde edebilirsiniz.”*¹⁰⁵” YŞT bu noktada da, Yuhanna’nın “İmdi siz benim sözümde durursanız, gerçekten benim şakirtlerimsiniz: siz hakikati bileceksiniz; ve hakikat sizi azat edecektir.”¹⁰⁶” müjdesi ile, Pavlus’un “Allah tarafından mülhem olan her yazı talim, tedip, ıslâh ve salâhta olan terbiye için de faidelidir.”¹⁰⁷” sözlerini nazara vermektedir. Daha sonra da şu uyarıda bulunmaktadır: “Geleneklerinizin Tanrı’nın saf hakikat Sözüyle uyumlu olduğundan emin olarak, kendinizi ve ailenizi koruyun.”¹⁰⁸”

Buraya kadar yaptığımız YŞT’nin “Temel Öğretileri”nden ikincisiyle ilgili incelemeler, Tanrı’nın Sözü’nün dışında kalan bütün beşeri

karışıklık yarattı. İnsan canının ölümsüz olduğunu söyleyen, Kutsal yazılara dayanmayan geleneğin neden olduğu karışıklığı, batıl itikatları ve korkuyu da buna dahil etmek gerekmektedir (Vaiz, 9:5; Hezekiel, 18:4 ile karşılaştırm.)” Bkz. “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s.6.

¹⁰² I. Yuhanna, 4:1. Ayrıca bkz. I. Selanıkliler, 5:21.

¹⁰³ Yuhanna, 17:17.

¹⁰⁴ Yuhanna, 4:23.

¹⁰⁵ “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s.6-7.

¹⁰⁶ Yuhanna, 8:31-32.

¹⁰⁷ II. Timoteosa, 3:16.

¹⁰⁸ “Gelenek Hakikatle Çatıştığı Zaman”, *Kule Dergisi*, s.7. Bu sözleri Mezmurlar, 19:8-11; Süleymanın Meselleri, 14:15; Resullerin İşleri, 17:11 ile karşılaştırm.

düşüncelerin itimat edilemez ve terkedilmesi gerekli boş şeyler olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır. Bu anlayışa göre, *güvenilecek ve takip edilecek tek kaynak Tanrı'nın Sözü'dür*¹⁰⁹.

SONUÇ

Yehova'nın Şahitlerinin temel öğretilerinden ilk ikisini oluşturan Mukaddes Kitapla ilgili yaptığımız incelemelerden şu sonuçlara ulaşılmış bulunuyoruz: Ülkemizde "Kitabı Mukaddes" olarak bilinen kitap, YŞT'ca Kutsal Metin olarak kabul edilmektedir. Hıristiyan dünyası tarafından da kullanılan bu kitap, Tanrı'nın bozulmadan günümüze kadar gelen "Sözü" ve "Hakikat"ın kendisidir. Kitabı Mukaddes, her ne kadar insanlar tarafından yazılmış olsa da, aslında metin yazarları sadece Tanrı'nın Sözü'nün kaydedilmesinde kullanılmışlardır. Çünkü, metinler Allah'ın ilhamı altında yazılmıştır. Bu nedenle, Kutsal Yazıların asıl yazarı Allah'tır. Asırlarca süren kaydetme sürecinde, Metinlerin asılları kaybolmuştur. Bununla beraber, suretleri günümüze ulaşmıştır. Suretler arasında yapılan karşılaştırmalar Kutsal Yazıların aslına uygun bir şekilde, bozulmadan zamanımıza kadar geldiğini göstermektedir. Durum böyle olmakla birlikte, özellikle metinlerin değişik dillere tercüme edilmeye başladıkları dönemlerde bazı fikirlerin Kutsal Yazılara karıştırılmaya çalışıldığı da bir vakıadır. Tanrı'nın Sözü olmayan ilaveler ise, eldeki nüshalarla karşılaştırılmak suretiyle tesbit edilip, ayıklanabilmektedir. Mukaddes Kitab'ın bugünkü haliyle doğru ve Tanrı'nın Sözü olduğu birçok gelişmeyle de anlaşılmuştur. Bunlar arasında; metinlerin Arkeolojik bulgularla doğrulanması, bilimsel çalışmalardan elde edilen verilerle paralellik göstermesi, geçmiş ve gelecek hakkında verdiği haberlerin gerçekleşmesi, yazarların ve peygamberlerin hatalarına varıncaya kadar olayları doğru olarak yansıtması, başından sonuna kadar uyum içinde olması, daha sonra gelen Kutsal Kitap'ta tasdik edilmesi ve insanların tarih boyunca kendisine zarar vermek istemelerine rağmen bunu başaramamaları gibi hususlar

¹⁰⁹ Bu konularda daha fazla bilgi edinmek için bkz.: "Mukaddes Kitap Hem Takdir Edildi, Hem Yasaklandı", *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, ss.3-4; "Mukaddes Kitap Yaşam İçin Bir Ders Kitabı", *Gözcü Kulesi*, 1 Aralık 2000, ss.5-8; *Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?*, ss.17-42; "Mukaddes Kitap Bir Doğru Kitabıdır", *Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak*, Yehova'nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997, ss.6-7; "Hakiki Metnin Nakli", *Allah Hak Olsun*, ss.41-54; "Bible", *Insight on the Sciptures*, C.I, ss.307-314; "How We Got the Bible", *Insight of the Sciptures*, C.I, ss.321-326.

sıralanabilir. İşte bütün bu zikredilen gerçekler, mevcut haliyle, Mukaddes Kitab'ın doğruluğunu, hakikat ve Tanrı'nın Sözü olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlara ilave olarak, zaten Tanrı'nın bizzat kendisinin indirdiği Kitabı koruyacağına dair vaadi de bulunmaktadır.

Tanrı'nın bozulmadan günümüze kadar ulaştırdığı ve kendisinde şüphe olmayan böyle bir bir Kitap varken beşeriyetin ortaya koyduğu düşüncelerden ortaya çıkan hikmete uymak son derece tehlikelidir. Kaldı ki, insanların düşüncelerinden çıkan felsefeler, öğretiler, gelenekler şeytanların ve cinlerin ilhamı olan "boş hile"lerden başka bir şey de değildir. Bu tip şeytani şeylerle uğraşanlar ruhlarının kirlenmesine neden olurlar. Diğer taraftan, İsa Mesih'in öğretilerinin felsefe ve geleneklerle tamamlanmasına da ihtiyaç yoktur. Çünkü, bu tür şeylere itimat edilemez. Buna karşılık Tanrı'nın Sözü ve hakikat olan Mukaddes Kitap her türlü insan sözünden çok daha güvenilir bir kaynaktır."

Tasviri olarak yaptığımız bu araştırmamızı tamamlarken ulaştığımız sonuçların ışığında, son tahlilde şunu söyleyebiliriz: YŞT "Tanrı'nın Sözü" olarak kabul ettiği Mukaddes Kitab'ın günümüze kadar bozulmadan geldiğini ve şimdiki haliyle güvenilir olduğunu isbat edebilmek için bir çok delil ileri sürmektedir. Bizce, tartışmaya açık olan bu delillerin yanısıra, YŞT'nin tercümelere bazı ilaveler yapıldığını ifade etmesi de bu konudaki iddianın tutarlılığı açısından ciddi bir sıkıntı olarak görünmektedir. Ayrıca, değişikliklerin düzeltildiği söylemiyle hazırlanıp, yayınlanan yeni Mukaddes Kitap tercümesi de Hıristiyan dünyası tarafından büyük bir tepki almaktadır. Gelişmeler, YŞT'nin metinlerdeki değişikliklerin varlığı ile ilgili yorumunun, geçmişte olduğu gibi, ilerideki yıllarda da ciddi tartışmalara neden olmaya devam edeceğini göstermektedir. Diğer taraftan, kanaatimizce, sadece tercümelere sırasında yapıldığı öne sürülen bazı değişikliklerin varlığı ile ilgili kabullenmeler bile, bugünkü haliyle, Mukaddes Kitab'ın "Allah'ın Sözü" ve bozulmamış "Hakikat" olduğu iddiasının yeniden gözden geçirilmesi için yeterli bir nedendir!...

KAYNAKÇA

Allah'ın Hak Olsun, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1962.

Allah'a Teslim Olmak Gerçekten Ne Demektir?, Yehova'nın Şahitlerinin İncancını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Nisan 1997.

Atay, Hüseyin-Aydın Ali Arslan, *Yehova Şahitlerinin İç Yüzü*, Ankara, 1973.

Doğruyu Yanlıştan Ayırt Edebilir misiniz?, Yehova'nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar, Dinsel Seri, 27. Kitap, Yayımlayan: Mete Süer, Ümit Matbaası, İstanbul, Mart, 1983.

Erbarıştıran, Tufan, *Yehovanın Şahitleri: Kim Bunlar? Ne İstiyorlar?*, Kule Kitapları, İstanbul, 1995.

Gözcü Kulesi, Kule Yayınları, İstanbul, 1 Aralık 2000.

Insight of the Siciptures (2 cilt), Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., International Bible Students Association, New York, 1998.

Kitabı Mukaddes, Kitabı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 1993.

Knowledge That Leads to Everlasting Life, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1995.

Kule Dergisi, Kule Kitapları, İstanbul, 1 Aralık 1995.

Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 1986.

Life-How Did It Get Here? By Eevaluation or by Creation?, Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc. International Bible Association, New York, 1984.

Mankind's Search for God, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1990.

Mesih'in Hayati Mevkiini Tanımak, Mukaddes Kitap Kursları Yayınları İnceleme Serisi, 40. Kitap, Cahit Matbaası, İstanbul, Ocak, 1972.

Mukaddes Kitaba Neden Güvenebilirsiniz?, Kule kitapları Yayınları, İstanbul, 2000.

Mukaddes Kitap İnsanın mı Yoksa Tanrının mı Sözü?, Yehova'nın İnançını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Mart 1997.

Sizi Mutlu Edecek İyi Haber, Yehova'nın Şahitlerinin İnançını Yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, İstanbul, Nisan 1996.

Tanrı Her Şeyi Yeni Yapacak, Yehova'nın Şahitlerinin İnançını yansıtan Yayınlar, Kule Kitapları, Ağustos 1997.

Tanrı Yalan Söyleyemez, Yehova'nın Şahitlerinin İnancını yansıtan Yayınlar, Naşir: B. Çetintürk, Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, 1972.

Tanyu, Hikmet, *Yehova Şahitleri*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1980.

Tapınma Birliği, Yehova'nın İnancını Yansıtan Yayınlar, Yayımlayan: Mete Süer, Kule Kitapları, İstanbul, 1995.

The Encyclopedia of Religions, Ed., Eliade, Mircea, Macmillan, London, 1987.

The New World Translation of the Holly Scriptures, Watch Tower Bible and Tract Society, Pensylvania, 1984.

Tüm İnsanlar İçin Bir Kitap, Kule Kitapları, İstanbul, Kasım 1997.

Tümer, Günay, "Türk Ceza Kanunu' Karşısında Yehova Şahitleri", *Diyanet Dergisi*, Diyanet İşleri Başkanlığı, XVI, S.3, Ankara, 1977, ss.177-182.

-----, "Yehova Şahitleri Hareketi ve Bir Din Olup Olmadığı", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara, 1985, C.XXVII, ss.221-263.

-----, "Yehova Şahitleri'nin Mahiyeti ve Ülkemizde Mer'i Hukuk Karşısında Durumu", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Ankara 1983, C.XXVI, ss.491-548.

Ünal, Semih. Turgay-Akdamar, Anibal, *Türkiye'de Laiklik İlkesi ve Yehova'nın Şahitleri*, İstanbul, 1983.

Yaratıcı'nın Rehberliği: Cennete Götüren Yol, Kule Kitapları, İstanbul, Şubat, 1999.

Yehova'nın Şahitleri Kimlerdir? Nelere İnanırlar?, Kule Kitapları, İstanbul, Ağustos 2000.

Yeni Dökümanların Işığında Yehova Şahitleri, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, İstanbul, 1987.

You Can Live Forever in Paradise on Earth, Watch Tower Bible and Tract Society of New York, Inc., New York, 1982.